

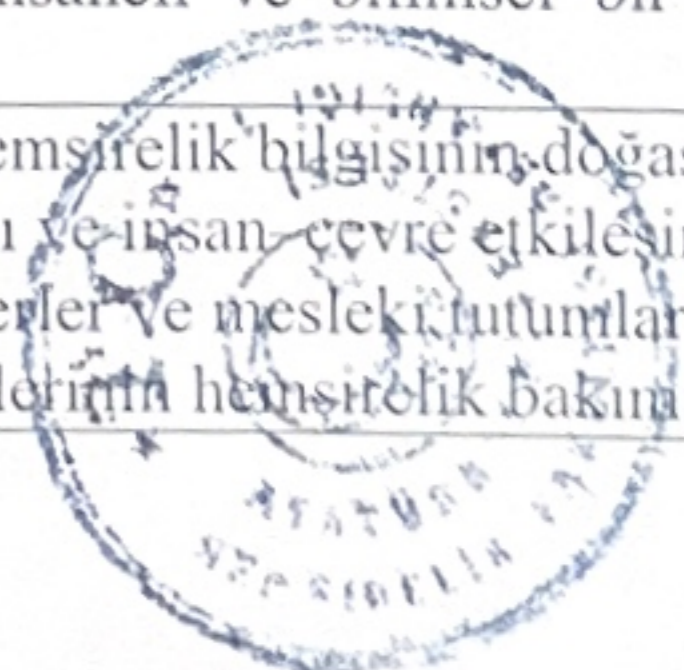
2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

I.YARIYIL

DERS ADI	TÜRK DİLİ I
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin Türkçeyi doğru, anlaşılır ve etkili kullanma becerilerini geliştirmeyi; akademik ve mesleki yazılı/sözlü iletişimde dil bilincini güçlendirmeyi amaçlar. Öğrencilerin; anlatım bozukluklarını giderebilmesi, bilimsel metin yazma kurallarını uygulayabilmesi, rapor-dilekçe-tutanak gibi mesleki yazışmaları doğru biçimde hazırlayabilmesi ve sunum/tartışmalarda kendini açık ifade edebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Dilin tanımı, dil-kültür ilişkisi ve Türkçenin tarihsel gelişimine giriş, Türkçenin ses özellikleri, yazım kuralları ve noktalama işaretleri, Sözcükte ve cümlede anlam, anlatımın açıklık, duruluk ve akıcılık ilkeleri, Anlatım bozuklukları ve düzeltme çalışmaları, Sözcük türleri ve cümle öğelerine giriş, Paragraf yapısı, düşünceyi geliştirme yolları ve metin bütünlüğü, Yazılı anlatım türleri, özet çıkarma, rapor, tutanak, dilekçe ve resmi yazışma kuralları, Akademik yazmaya giriş, kaynak kullanımı, alıntılama ve intihalden kaçınma, Bilimsel metin okuma-anlama ve metin çözümleme çalışmaları, Sözlü anlatım ve etkili konuşma, diksiyon, vurgu-tonlama, dinleme ve tartışma kuralları, Sunum hazırlama ve sunum sırasında Türkçeyi doğru kullanma, Mesleki iletişimde dilin kullanımı, hasta eğitimi metinleri ve bilgilendirme formlarının dil özellikleri, Yazılı ve sözlü uygulamalarla genel değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİK TARİHİ DEONTOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimini, toplumsal ve bilimsel dönüşümler içindeki yerini ve mesleğin etik-ahlaki temellerini öğrencilere kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelik tarihine giriş Antik çağlarda bakım uygulamaları Orta Çağ'da hemşirelik ve dini kurumların rolü Modern hemşireliğin doğuşu ve Florence Nightingale Osmanlı Dönemi sağlık hizmetleri ve bakım anlayışı Cumhuriyet Dönemi'nde hemşireliğin gelişimi Türkiye'de hemşirelik mesleğinin yasal ve kurumsal yapısı Deontoloji kavramı ve meslek etiğinin temelleri Hemşirelik eğitiminin tarihsel gelişimi Mesleki sorumluluk ve etik yükümlülükler İnsan hakları, hasta hakları ve savunuculuk Klinik uygulamalarda etik sorunlar Genel değerlendirme
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİK FELSEFESİ TEMEL İLKE VE KAVRAMLARI
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik disiplininin felsefi temellerini, temel ilke ve kavramlarını tanıtmak; öğrencilerin hemşirelik uygulamalarını etik, insancıl ve bilimsel bir bakış açısıyla değerlendirebilmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelik felsefesi, bilgi, bilme ve bilim kavramları ile hemşirelik bilgisinin doğası, insan kavramı, sağlık ve hastalık kavramları, çevre kavramı ve insan-çevre etkileşiminin hemşirelik bakımına yansımaları, hemşirelik kavramı, değerler ve mesleki tutumlar ele alınır; ara sınav yapılır. İnsan onuru, saygı ve özerklik ilkelerinin hemşirelik bakımındaki

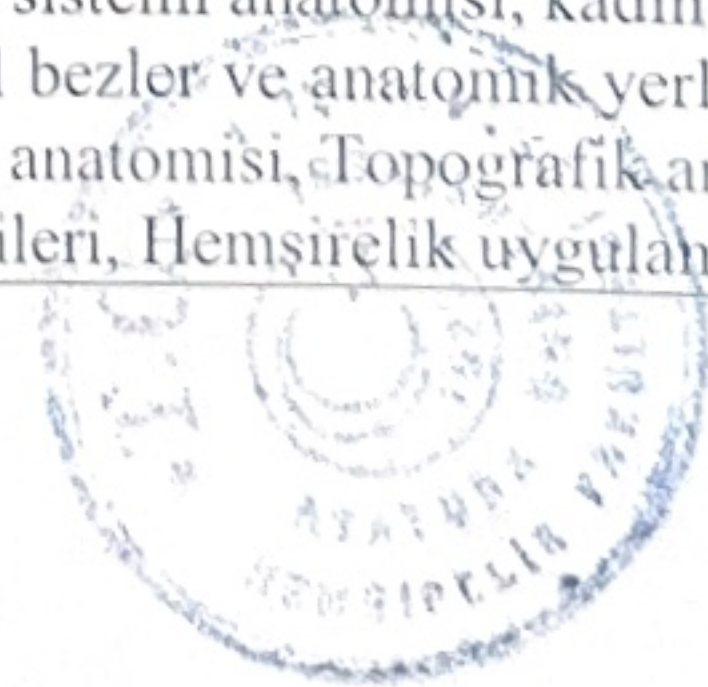

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	yeri, holistik yaklaşımın kuramsal temelleri, hümanist yaklaşımın hemşireliğe etkileri, felsefi düşünmenin hemşirelik uygulamalarına katkısı, hemşirelikte mesleki kimlik, profesyonellik ve etik ile genel değerlendirme ele alınır.
TOPLAM DERS SAATI	TEORİK 42 SAAT

DERS ADI	ENFEKSİYON KONTROLÜ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin enfeksiyon kavramını, bulaş zincirini ve sağlık bakım ortamlarında enfeksiyonların önlenmesine yönelik temel ilke ve uygulamaları kavramalarını sağlamak, hastane enfeksiyonlarının gelişiminde rol oynayan risk faktörlerini tanımlayabilmelerini ve enfeksiyon kontrolüne yönelik kanıta dayalı hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulayabilme becerisi kazandırmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin hasta ve çalışan güvenliğini esas alan, etik ilkelere dayalı ve multidisipliner enfeksiyon kontrol yaklaşımını benimsemeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Enfeksiyon kontrolüne ilişkin temel kavramlar ve tanımlar, enfeksiyon etkenleri ve bulaş yolları, enfeksiyon zinciri ve kırılma noktaları ele alınır. Sağlık bakım ilişkili enfeksiyonlar, risk faktörleri ve epidemiyolojisi değerlendirilir. El hijyeni, kişisel koruyucu ekipman kullanımı, asepsi-antisepsi ilkeleri ve izolasyon önlemleri kapsamlı biçimde incelenir. Dezenfeksiyon, sterilizasyon ve steril alan yönetimi uygulamaları ele alınır. Hasta bakımında invaziv girişimler ve enfeksiyon riski, çevresel temizlik, atık yönetimi ve güvenli çalışma ilkeleri değerlendirilir. Antimikrobiyal direnç, akılcı antibiyotik kullanımı ve sürveyans sistemleri ele alınırken, enfeksiyon kontrol komitelerinin yapısı ve işleyişi incelenir. Salgın yönetimi, olağanüstü durumlarda enfeksiyon kontrolü, sağlık çalışanlarının korunması ve bağışıklama uygulamaları ele alınır. Son olarak enfeksiyon kontrolünde hemşirenin rolü, sorumlulukları ve hemşirelik süreci doğrultusunda bakım planlaması değerlendirilir.
TOPLAM DERS SAATI	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ANATOMİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunun normal yapısını sistematik bir yaklaşımla öğretmeyi; organ ve sistemlerin anatomik özelliklerini, temel terminolojiyi ve komşuluk ilişkilerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, klinik uygulamalarda sık kullanılan girişimler (enjeksiyon, damar yolu, kateterizasyon, pansuman, pozisyon verme vb.) açısından anatomik bilgiyi güvenli bakımın temeli olarak kullanabilmeleri ve fizyoloji/patoloji derslerine altyapı oluşturmaları hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Anatominin tanımı, dalları, anatomik terminoloji ve düzlemler, İnsan vücudunun genel organizasyonu, hücre, doku ve temel yapı taşları, İskelet sistemi, kemiklerin genel özellikleri, iskelet eksen ve eklemler, Kas sistemi, kas tipleri, temel kas grupları ve hareket anatomisi, Sinir sistemi anatomisine giriş, santral ve periferik sinir sistemi, kranial ve spinal sinirler, Duyu organlarının anatomisi ve temel yapı özellikleri, Kardiyovasküler sistem anatomisi, kalbin yapısı, büyük damarlar ve periferik dolaşım, Lenfatik sistem ve bağışıklıkla ilişkili organların anatomisi, Solunum sistemi anatomisi, üst ve alt solunum yolları, akciğerler ve plevra, Sindirim sistemi anatomisi, ağızdan anüse sindirim kanalı ve yardımcı organlar, Üriner sistem anatomisi, böbrek, üreter, mesane ve üretra, Üreme sistemi anatomisi, kadın ve erkek üreme organları, Endokrin sistem anatomisi, temel bezler ve anatomik yerleşimleri, Deri ve ekleri, integumenter sistem ve vücut yüzey anatomisi, Topografik anatomiye giriş, boyun, toraks, abdomen ve pelvis bölge ilişkileri, Hemşirelik uygulamalarında

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

		anatomik noktalar, enjeksiyon bölgeleri, damar yolu yerleri, kateterizasyon anatomisi ve hasta güvenliği.
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT LABORATUVAR 28 SAAT

DERS ADI	FİZYOLOJİ	
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunu oluşturan hücre, doku, organ ve sistemlerin normal işleyiş mekanizmalarını öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; homeostazis kavramını, sistemlerin birbirleriyle olan entegre çalışmasını ve yaşamın sürdürülmesini sağlayan biyolojik süreçleri kavrayarak, klinik uygulamalarda karşılaştıkları patolojik durumları normalden ayırt edebilmeleri ve hemşirelik bakımını bu fizyolojik temellere dayandırabilmeleri hedeflenmektedir.	
DERS İÇERİĞİ	Fizyolojiye giriş, organizasyon düzeyleri ve homeostazis kavramı, Hücre fizyolojisi, membran transport mekanizmaları ve istirahat membran potansiyeli, Kan fizyolojisi, plazma proteinleri, eritrositler, lökositler, trombositler ve pıhtılaşma mekanizmaları, Kan grupları ve transfüzyon fizyolojisi, Sinir sistemi fizyolojisi, sinapslar, nörotransmitterler ve refleks arkı, Otonom sinir sistemi ve duyu fizyolojisi (görme, işitme, tat, koku, dokunma), Kas fizyolojisi, iskelet kası kasılma mekanizması, düz kas ve kalp kası özellikleri, Kardiyovasküler sistem fizyolojisi, kalp döngüsü, kalbin uyarılması ve iletim sistemi, Kan basıncı düzenlenmesi, hemodinami ve mikrosirkülasyon, Solunum sistemi fizyolojisi, ventilasyon, gaz değişimi ve gazların kanda taşınması, Solunumun kontrolü ve asit-baz dengesinde solunumun rolü, Boşaltım sistemi fizyolojisi, nefron fonksiyonları, filtrasyon, reabsorpsiyon ve sekresyon, Vücut sıvı bölmeleri, elektrolit dengesi ve idrar oluşumu, Sindirim sistemi fizyolojisi, motilite, salgı, sindirim ve emilim süreçleri, Endokrin sistem fizyolojisi, hormonların etki mekanizmaları, hipofiz, tiroid, pankreas ve sürrenal bez fonksiyonları, Üreme sistemi fizyolojisi, erkek ve kadın üreme döngüleri ve hormonal kontrolü, Enerji metabolizması ve vücut sıcaklığının düzenlenmesi.	
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	MİKROBİYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine mikroorganizmaların (bakteri, virüs, mantar ve parazit) genel özelliklerini, sınıflandırılmasını ve insanlarda hastalık oluşturma mekanizmalarını öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; enfeksiyon hastalıklarının tanısında laboratuvar yöntemlerini kavramaları, sterilizasyon ve dezenfeksiyon ilkelerini içselleştirmeleri, hastane enfeksiyonlarını önleme stratejilerini öğrenmeleri ve bağışıklama ile antibiyotik direnci gibi toplum sağlığını yakından ilgilendiren konularda bilimsel bir temel oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Mikrobiyolojinin tanımı, tarihçesi ve hemşirelik uygulamalarındaki kritik önemi, Mikroorganizmaların sınıflandırılması, yapısal özellikleri ve prokaryot-ökaryot hücre farkları, Bakteri morfolojisi, boyanma özellikleri (Gram boyama vb.) ve bakteriyel üreme fizyolojisi, Mikrobiyolojide kullanılan temel laboratuvar teknikleri, kültür yöntemleri ve örnek alma ilkeleri, Sterilizasyon, dezenfeksiyon ve antisepsi kavramları, yöntemleri ve uygulama alanları, Mikroorganizmaların patojenite ve virülans faktörleri, enfeksiyon oluşum süreci, Antimikrobiyal ilaçların etki mekanizmaları ve antibiyotik direnç gelişiminin önlenmesi, İmmünolojiye giriş, doğal ve edinsel bağışıklık, antijen-antikor ilişkileri, Bağışıklama ve aşılar, serumlar ve immün sistem bozukluklarına genel bakış; Gram pozitif ve gram negatif patojen koklar (Stafilokok, Streptokok, Neisseria vb.), Gram pozitif ve gram negatif patojen basiller (Enterobacteriaceae, Bacillus, Clostridium vb.); Mikobakteriler ve

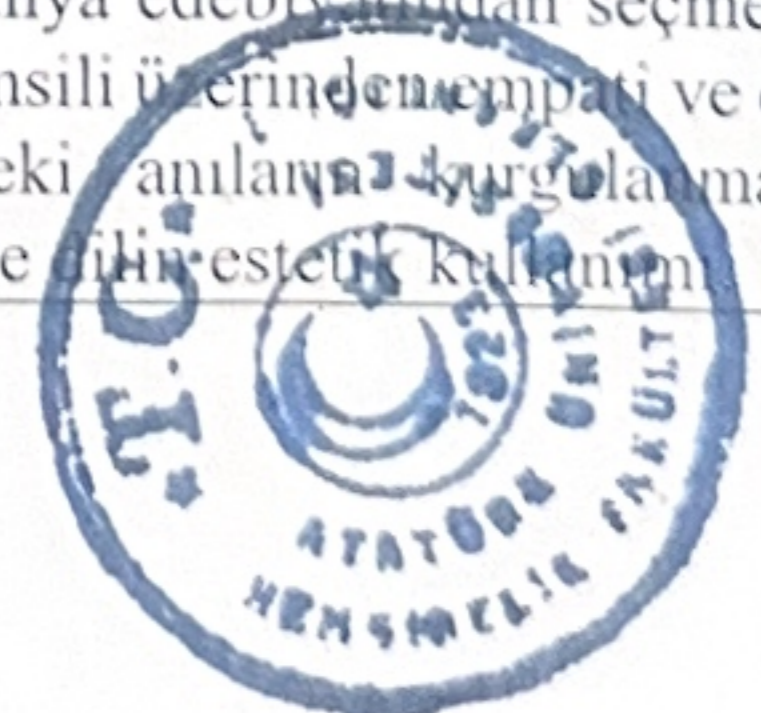
2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

	tüberküloz mikrobiyolojisi, Virolojiye giriş, virüslerin yapısı, çoğalması ve önemli viral hastalıklar (Hepatit, HIV, Influenza vb.), Mikolojiye giriş, tıbbi önemi olan mantarlar ve fırsatçı mantar enfeksiyonları, Parazitolojiye giriş, tıbbi önemi olan protozoonlar ve helmintlerin yaşam döngüleri, Hastane enfeksiyonları (nozokomiyal enfeksiyonlar), sürveyans ve izolasyon yöntemleri, Normal vücut florası ve mikrobiyolojik verilerin klinik hemşirelik bakımında yorumlanması.
TOPLAM DERS SAATI	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	İLETİŞİM BECERİLERİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerinin bireyler arası ilişkilerde etkili iletişim kurma, empati geliştirme, kendini ve başkalarını anlama becerilerini kazanmalarını sağlamak; hasta, hasta yakını ve sağlık ekibi üyeleriyle profesyonel, etik ve terapötik ilişkiler kurabilmelerine katkıda bulunmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin kişiler arası etkileşim süreçlerini psikolojik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla değerlendirebilmeleri, çatışma çözme ve problem çözme becerilerini klinik uygulamalara yansıtabilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelikte kişiler arası ilişkilerin tanımı, önemi ve hemşirelikte yeri; iletişimin öğeleri ve iletişim süreci; sözlü ve sözsüz iletişim; kendini tanıma, benlik kavramı ve benlik saygısı; algı, tutumlar ve önyargılar; empati ve sempati; iletişimde engeller; etkili iletişim teknikleri; duygular, duygu yönetimi ve stresle baş etme; iletişimi etkileyen faktörler; terapötik iletişim becerileri; nonterapötik iletişim becerileri; çatışma, çatışma türleri ve çatışma çözme yöntemleri ile kişiler arası ilişkilerde etik ilkeler ve profesyonel sınırlar ele alınır.
TOPLAM DERS SAATI	TEORİK 28 SAAT

II.YARIYIL

DERS ADI	TÜRK DİLİ II
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin Türkçeyi doğru, anlaşılır ve etkili kullanma becerilerini geliştirmeyi; akademik ve mesleki yazılı/sözlü iletişimde dil bilincini güçlendirmeyi amaçlar. Öğrencilerin; anlatım bozukluklarını giderebilmesi, bilimsel metin yazma kurallarını uygulayabilmesi, rapor-dilekçe-tutanak gibi mesleki yazışmaları doğru biçimde hazırlayabilmesi ve sunum/tartışmalarda kendini açık ifade edebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Dünya Dilleri ve Türkçenin Yeri: Dil aileleri, Türkçenin dünya dilleri arasındaki konumu, yapısal özellikleri ve tarihsel süreçteki gelişim evreleri. İleri Seviye Metin Analizi ve Eleştirel Okuma: Farklı türdeki metinlerin (edebi, bilimsel, güncel) yapısal, anlamsal ve eleştirel analizi; metinlerarası ilişkiler. Kelime Hazinesi ve Anlam Bilimi: Kelimelerin temel, yan ve mecaz anlamları; sağlık bilimlerinde terimleşme süreçleri ve kavram dünyasının genişletilmesi. Hitabet ve Sözlü Kompozisyon: Topluluk önünde konuşma teknikleri, ikna edici hitabet sanatı, heyecan yönetimi ve etkili sunum uygulamaları. İleri Akademik Yazım Teknikleri: Bilimsel makale, bildiri ve rapor yazımında derinleşme; tartışma, sonuç ve öneriler bölümünün kurgulanması; veri yorumlama dili. Edebiyat ve Sağlık Bilimleri İlişkisi: Türk ve dünya edebiyatından seçme eserlerde hastalık, hastane ve sağlık çalışanı figürlerinin temsili üzerindeki empati ve dil analizi. Yaratıcı Yazarlık ve Mesleki Anlatı: Mesleki anlatıların kurgulanması, hasta hikayeleştirme (narrative medicine) çalışmaları ve dilin estetik kullanımının

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

		<p>Medya Okuryazarlığı ve Dijital Dil: Sosyal medya ve dijital platformlarda dil kullanımı, sağlık haberlerinde dilin manipülatif kullanımı ve bilgi kirliliğiyle mücadele.</p> <p>İş Yaşamı ve Profesyonel İletişim: Özgeçmiş (CV) ve niyet mektubu hazırlama, mülakat teknikleri, profesyonel ağlarda iletişim dili ve resmi protokol kuralları.</p> <p>Tartışma Kültürü ve Münazara: Akademik bir konuyu kurallar çerçevesinde tartışma, fikir savunma, çürütme ve ortak akıl yürütme yöntemleri.</p>
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİK ESASLARI	
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilere hemşireliğin temel ilkelerini, temel hasta bakımı uygulamalarını yatak başı hasta bakımını öğretmektir.	
DERS İÇERİĞİ	Sağlık ve Hemşirelik, hemşirelik süreci, iletişim ve öğretim ilkeleri, sağlıklı bir hastane ortamı, hasta kabulü ve taburculuk, sağlığın korunması, asepsi, antisepsi uygulamaları, bireysel hijyen, yaşam belirtileri, sıcak soğuk uygulamalar, yatak başı hasta bakımı, beden mekaniği, ilaç uygulamaları, oksijen uygulaması,, beslenme gereksinimi, nazogastrik tüp uygulanması, mide lavajı, mide gavajı, gastrostomi, boşaltım sistemi uygulamaları, lavmanlar, üriner sistem, idrar örneği alma, üriner kateter uygulama, yara bakımı, ameliyat öncesi sonrası haznın bakımı, ölümü yaklaşan hastanın bakımı	
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 224 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	SAĞLIĞIN TANILANMASI VE DEĞERLENDİRMESİ	
DERSİN AMACI	Bu ders; öğrencilere tüm vücut sistemlerinin incelenmesi, normal ve anormal bulguların belirlenmesi, sağlığı geliştirme ve sağlıkla ilgili verilerin kaydedilmesi ile ilgili gerekli becerileri kazandırmaktır.	
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelik süreci-1, hemşirelik süreci-2, sağlık öyküsü alma, fiziksel muayene, yaşam bulgularının değerlendirilmesi-1 (vücut ısısı, solunum, oksijen saturasyonu), yaşam bulgularının değerlendirilmesi-2 (kan basıncı, nabız), ağrının değerlendirilmesi, duyu ve algılamının değerlendirilmesi, deri ve eklerinin değerlendirilmesi ile sıvı dengesinin değerlendirilmesi, beslenmenin değerlendirilmesi, boşaltım sisteminin değerlendirilmesi, hareketin değerlendirilmesi, uyku ve dinlenmenin değerlendirilmesi ile cinsellik ve üremenin değerlendirilmesi ele alınır.	
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	BESLENME İLKELERİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine beslenmenin temel ilkelerini, besin öğelerinin yapılarını, işlevlerini ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; yeterli ve dengeli beslenme alışkanlıklarını kavramaları, farklı yaş ve özel durum gruplarında (gebelik, çocukluk, yaşlılık) beslenme gereksinimlerini

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	saptayabilmeleri ve klinik ortamlarda hastaların beslenme durumunu değerlendirerek hemşirelik bakım planına entegre edebilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Beslenmenin tanımı, temel kavramlar ve beslenmenin sağlıkla ilişkisi, Karbonhidratların sınıflandırılması, kaynakları ve vücuttaki işlevleri, Proteinlerin yapısı, amino asitler ve protein kalitesini etkileyen faktörler, Lipitlerin türleri, kolesterol ve yağ asitlerinin önemi, Enerji metabolizması, bazal metabolizma hızı ve enerji harcamasını etkileyen etmenler, Vitaminlerin sınıflandırılması, eksiklikleri ve toksisite durumları, Mineraller, su ve elektrolit dengesinin beslenmedeki yeri, Besin grupları, yonca modeli ve dengeli beslenme rehberleri, Besinlerin satın alınması, saklanması ve hazırlanmasında hijyen kuralları, Gebelik ve emzicilik döneminde beslenme gereksinimleri, Bebeklik, çocukluk ve adolesan dönemi beslenme özellikleri, Yaşlılıkta beslenme, fizyolojik değişiklikler ve beslenme sorunları, Hastalıklarda beslenme ilkelerine giriş ve tıbbi beslenme tedavisinin önemi, Toplumda sık görülen beslenme sorunları (obezite, malnütrisyon, anemi vb.), Beslenme durumunun saptanması, antropometrik ölçümler ve hemşirelik gözlemleri, Beslenme eğitimi, danışmanlık ve hasta uyumunun sağlanması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	BIYOKİMYA
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine canlı organizmalarda kimyasal yapı ve süreçleri öğretmeyi; hücresel düzeyde enerji üretimi, metabolizma ve temel biyomoleküllerin işlevlerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, klinik uygulamalarda sık kullanılan biyokimyasal testlerin (kan şekeri, lipid profili, karaciğer-böbrek fonksiyon testleri vb.) temel mantığını anlayabilmesi, beslenme ve metabolik hastalıklar ile sıvı-elektrolit asit-baz dengesine ilişkin kavramları hemşirelik bakımına yansıtabilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Biyokimyanın tanımı, kapsamı ve hemşirelikte önemi, Hücrenin kimyasal bileşimi, su, pH, tampon sistemleri ve iyonlar, Karbonhidratların yapısı ve işlevleri, glikoliz ve glikojen metabolizmasına giriş, Lipitlerin yapısı, lipoproteinler ve temel lipid metabolizmasına giriş, Proteinlerin yapısı, amino asitler, enzimler ve enzim kinetiğine giriş, Nükleik asitler, DNA/RNA yapısı ve protein sentezine giriş, Biyolojik membranlar ve madde taşınması, Biyoenerjetik, ATP, oksidatif fosforilasyon ve temel enerji üretim yolları, Vitaminler ve minerallerin biyokimyasal rolleri, Hormonların sınıflandırılması ve hücresel etki mekanizmalarına giriş, Karaciğer metabolizması ve detoksifikasyonun temel ilkeleri, Böbrek fonksiyonlarıyla ilişkili biyokimyasal kavramlar, su-tuz dengesi, elektrolitler, Asit-baz dengesi ve bozukluklara giriş, Kan biyokimyası, hemoglobin ve kan proteinleri, glukoz, lipid ve protein parametrelerinin yorumlanması, Klinik biyokimya testlerine giriş, örnek alma, preanalitik değişkenler ve temel kalite kavramları, Metabolik hastalıklara giriş (diyabet, hiperlipidemi vb.) ve beslenme-biyokimya ilişkisi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	FARMAKOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine ilaçların vücut üzerindeki etkilerini (farmakodinamik) ve vücudun ilaçlara ne yaptığını (farmakokinetik) öğretmeyi; ilaç gruplarını, kullanım amaçlarını, yan etkilerini ve ilaç etkileşimlerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, güvenli ilaç uygulama ilkelerini benimsemeleri, ilaçların terapötik ve yan etkilerini gözlemleyebilmeleri, hasta

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	eğitiminde ilaç bilgisini kullanabilmeleri ve ilaç uygulama hatalarını önleme konusunda profesyonel sorumluluk geliştirmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Farmakolojinin tanımı, dalları, ilaç kavramı ve ilaçların adlandırılması, İlaçların uygulama yolları ve farmasötik şekiller, Farmakokinetik prensipler (emilim, dağılım, metabolizma, atılım), Farmakodinamik prensipler (ilaç-reseptör ilişkisi, etki mekanizmaları), İlaçların yan ve toksik etkileri, ilaç etkileşimleri ve teratojenite, Otonom sinir sistemi ilaçları (sempatomimetikler, sempatolitikler, parasempatomimetikler, parasempatolitikler), Santral sinir sistemi ilaçları (sedatif-hipnotikler, antipsikotikler, antidepresanlar, antiepileptikler), Ağrı mekanizması ve analjezik ilaçlar (narkotik ve non-narkotik analjezikler), Kardiyovasküler sistem ilaçları (antihipertansifler, kalp glikozidleri, antiaritmikler, antianginal ilaçlar), Kan ve koagülasyonu etkileyen ilaçlar (antikoagülanlar, antiagreganlar, trombolitikler), Solunum sistemi ilaçları (bronkodilatörler, ekseptoranlar, antitüssifler), Sindirim sistemi ilaçları (antiasitler, antiülser ilaçlar, laksatifler, antiemetikler), Endokrin sistem ilaçları (insülin, oral antidiyabetikler, tiroid ilaçları, kortikosteroidler), Kemoterapötikler ve antibiyotikler (penisilinler, sefalosporinler, tetrasiklinler vb.), Antifungal, antiviral ve antiparaziter ilaçlar, Sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesini etkileyen solüsyonlar, vitaminler ve mineraller, İlaç uygulamalarında hemşirenin sorumlulukları, doz hesaplamaları ve hasta eğitimi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	PATOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine hastalıkların oluşum mekanizmalarını, hücre ve dokularda meydana gelen yapısal ve işlevsel değişiklikleri öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; iltihap, yara iyileşmesi, neoplazi (kanser) ve sistemik hastalıkların temel patolojik süreçlerini kavrayarak, klinik belirti ve bulguları bu temel bilgilerle ilişkilendirebilmeleri, tanı yöntemlerini anlamaları ve hemşirelik bakımını bilimsel bir temele oturtmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Patolojinin tanımı, bölümleri, hastalık kavramı ve etiyoloji, Hücre zedelenmesi, nedenleri, mekanizmaları ve hücre ölümü (nekroz, apoptozis), Hücresel adaptasyon mekanizmaları (atrofi, hipertrofi, hiperplazi, metaplazi), Akut ve kronik iltihap (enflamasyon) süreçleri, belirtileri ve hücresel yanıtlar, Doku onarımı, rejenerasyon ve yara iyileşmesi evreleri, Sıvı ve hemodinamik bozukluklar (ödem, hiperemi, konjesyon, kanama), Tromboz, emboli, enfarktüs ve şok patofizyolojisi, Genetik hastalıkların temel patolojisi ve sitogenetik bozukluklar, Bağışıklık sistemi hastalıkları, aşırı duyarlılık reaksiyonları ve otoimmünite, Neoplazi (tümör) kavramı, iyi ve kötü huylu tümörlerin özellikleri, Kanser epidemiyolojisi, karsinogenez, metastaz yolları ve evreleme, Enfeksiyon hastalıklarının genel patolojisi ve doku yanıtları, Kardiyovasküler sistem patolojisi (ateroskleroz, hipertansiyon, kalp yetmezliği), Solunum sistemi patolojisi (pnömoni, KOAH, akciğer tümörleri), Sindirim sistemi patolojisi (gastrit, ülser, hepatit, siroz ve kolon tümörleri), Üriner ve üreme sistemi patolojileri, Endokrin sistem hastalıkları (diyabet, tiroid hastalıkları) ve kemik-eklem patolojileri
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

III.YARIYIL

DERS ADI	İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu ders öğrencilere; kronik hastalıklara yönelik sağlığın geliştirilmesi, bireyin sağlık gereksinimlerinin tanılanması, uygun girişimlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde gerekli bilgi ve beceriyi öğrenciye kazandırmaktır. Kronik hastalıklardan korunma, erken tanı ve tedavinin sağlanması, hasta/aile eğitimi ve rehabilitasyon konusunda bilgi ve öğrendiklerini uygulama becerisi kazandırmaya yöneliktir. Sağlık hizmetleri doğrultusunda, iç hastalıkları bakım, tedavi ve rehabilitasyonuna ilişkin teorik bilgi ve bakım ilkelerini kapsar. Bu ders, öğrencilerin güncel iç hastalıkları bilimleri çerçevesinde birey ve ailesine bütüncül ve hümanist yaklaşımla profesyonel bakım verme: geliştirilen bu yaklaşımla iç hastalıklarına sahip birey ve ailesine doğru, etik ilkelere ve kanıta dayalı bakımı sürdürme; daha önceki derslerde edindiği bilgileri bu derse entegre edebilme bilgi, beceri ve tutumunu kazandırır.
DERS İÇERİĞİ	Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesizliklerinde Hemşirelik Bakımı, Şok ve Hemşirelik Bakımı, Endokrin ve Metabolizma Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kanser ve Hemşirelik Bakımı, Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Böbrek Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Eklem Bağ Dokusu Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Yaşlılık Sorunları ve Hemşirelik Bakımı, Kronik Hastalıklar ve Hemşirelik Bakımı.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	BİLGİSAYAR
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel bilgisayar okuryazarlığı kazandırmayı; bilgi teknolojilerini akademik çalışmalarında ve profesyonel hemşirelik uygulamalarında etkin bir şekilde kullanabilmelerini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; işletim sistemlerini tanıma, kelime işlemci, hesap tablosu ve sunum programlarını kullanma, internet üzerinden bilimsel bilgiye erişme ve sağlık bilişimi sistemlerinin temel mantığını kavrayarak mesleki kayıt ve raporlama süreçlerine teknolojik adaptasyon sağlamaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Bilgisayarın tarihçesi, temel kavramlar, donanım ve yazılım bileşenlerinin tanıtımı, İşletim sistemlerine giriş, dosya yönetimi, klasör yapısı ve temel kullanıcı ayarları, Kelime işlemci programları (MS Word vb.) ile metin düzenleme, tablo oluşturma ve rapor hazırlama teknikleri, Hesap tablosu programları (MS Excel vb.), veri girişi, temel formüller, fonksiyonlar ve grafik oluşturma, Sunum programları (MS PowerPoint vb.) ile etkili görsel materyal ve slayt tasarımı ilkeleri, Veri tabanı kavramı ve sağlık kayıt sistemlerinde veri yönetiminin önemi, Bilgisayar ağları, internetin yapısı, web tarayıcıları ve arama motorlarının kullanımı, İnternet üzerinden bilimsel veri tabanlarına erişim, kütüphane tarama ve güvenilir sağlık bilgisi kaynakları, Elektronik posta (e-mail) kullanımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	YABANCI DİL I
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel dil bilgisi kurallarını öğretmenin yanı sıra, mesleki literatürü takip edebilmeleri ve uluslararası platformlarda iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel İngilizce becerilerini kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; tıbbi terminolojiye giriş yapmaları, basit düzeyde hasta-hemşire diyaloglarını anlamaları, hemşirelik bakımına ilişkin temel metinleri okuyup çevirebilmeleri ve akademik çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil altyapısını oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	What is your name? (olmak fiili: am, is ,are), what do you do in your free time? (geniş zaman), how many brothers have you got? (have got/has got), would you like a single or return ticket? (sayılabilen ve sayılamayan isimler), what year are you in? (şimdiki zaman), who did you go with? (geçmiş zaman), what were you doing? (şimdiki zamanın hikayesi), where's he gone? (present perfect tense), how long have you been living in erzurum? (present perfect continuous), they had left before i woke up (past perfect tense), i'll have a doner (gelecek zaman), it's on the left (yer edatları), the bus left on time (zaman edatları), the kızılırmak is the longest (sıfatlar)
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	SAĞLIKTA YAŞAM KALİTESİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin yaşam kalitesi kavramını sağlık bağlamında bütüncül bir yaklaşımla kavramalarını, bireylerin yaşam kalitesini etkileyen fiziksel, psikolojik, sosyal ve çevresel faktörleri değerlendirebilmelerini ve farklı hastalık gruplarında yaşam kalitesini ölçmeye yönelik yöntemleri tanıyabilmelerini sağlamaktır. Ders kapsamında öğrencilerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik hemşirelik girişimlerini planlayabilme, uygulayabilme ve değerlendirebilme becerisi kazanmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Yaşam kalitesi kavramı, tanımı ve tarihsel gelişimi ele alınır. Sağlıkta yaşam kalitesinin boyutları ve belirleyicileri değerlendirilir. Fiziksel sağlık, ruhsal durum, sosyal ilişkiler ve çevresel faktörlerin yaşam kalitesi üzerindeki etkileri incelenir. Kronik hastalıklar, akut hastalıklar, engellilik ve yaşlanma sürecinde yaşam kalitesi ele alınır. Çocuk, adölesan, yetişkin ve yaşlı bireylerde yaşam kalitesi farklılıkları değerlendirilir. Sağlıkta yaşam kalitesinin ölçümünde kullanılan ölçekler ve değerlendirme araçları tanıtılır. Klinik uygulamalarda ve araştırmalarda yaşam kalitesinin kullanımı ele alınır. Hemşirelik bakımının yaşam kalitesi üzerindeki etkisi, hasta eğitimi, danışmanlık ve destekleyici bakım yaklaşımları kapsamında değerlendirilir. Palyatif bakım, rehabilitasyon ve uzun süreli bakım süreçlerinde yaşam kalitesi ele alınır. Etik ilkeler, hasta hakları ve kültürel duyarlılığın yaşam kalitesi üzerindeki rolü incelenir. Son olarak yaşam kalitesini geliştirmeye yönelik kanıta dayalı hemşirelik yaklaşımları değerlendirilir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ETKİLİ SUNUM TEKNİKLERİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine profesyonel yaşamlarında akademik, klinik ve toplumsal platformlarda gerçekleştirecekleri sunumlar için gerekli olan temel bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; hedef kitle analizi yapabilmesi, sunum içeriğini bilimsel ve mantıksal bir akışla yapılandırabilmesi, görsel tasarım ilkelerini kullanarak etkili materyaller hazırlayabilmesi, toplantılarda konuşma kaygısını yöneterek ikna edici ve profesyonel bir iletişim dili geliştirmesi hedeflenmektedir.

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS İÇERİĞİ	Etkili sunumun tanımı, önemi ve hemşirelik mesleğindeki kullanım alanları, İletişim süreci ve sunumda sözlü-sözsüz iletişimin rolü, Sunum öncesi hazırlık aşamaları ve hedef kitle analizi, Sunumun yapılandırılması, giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin tasarımı, Bilimsel içerik hazırlama, kaynak kullanımı ve etik kurallar, Görsel tasarım ilkeleri, renk, yazı tipi ve grafik kullanımı, Sunum yazılımları ve dijital araçların (PowerPoint, Prezi vb.) etkin kullanımı, Topluluk önünde konuşma korkusu ve kaygı yönetimi stratejileri, Beden dili, göz teması, duruş ve profesyonel imaj yönetimi, Sesin etkili kullanımı, diksiyon, vurgulama ve duraklama teknikleri, Sunumda etkileşim yönetimi, soru sorma ve zor soruları yanıtlama teknikleri, İnteraktif sunum yöntemleri ve dinleyici katılımını artırma stratejileri, Teknik donanım kullanımı ve sunum ortamının fiziksel düzenlenmesi, Akademik sunumlar, vaka sunumları ve poster hazırlama teknikleri, Sağlık eğitimi sunumlarında dikkat edilmesi gereken noktalar ve sağlık okuryazarlığı, Sunumun değerlendirilmesi, geri bildirim alma ve öz değerlendirme yöntemleri.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	SAĞLIK EĞİTİMİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine birey, aile ve toplumun sağlık davranışlarını geliştirmeye yönelik sağlık eğitimi planlama, uygulama ve değerlendirme becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin davranış değiştirme yaklaşımları ve yetişkin eğitimi ilkeleri doğrultusunda eğitim gereksinimini belirleyebilmesi, uygun eğitim yöntem ve materyallerini seçebilmesi ve birinci basamak başta olmak üzere farklı bakım ortamlarında sağlık eğitimi verebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Sağlık eğitiminin tanımı, amaçları ve hemşirelikte yeri, Sağlığı geliştirme ve hastalıklardan korunma yaklaşımları, Sağlık okuryazarlığı kavramı ve düzeyinin değerlendirilmesi, Öğrenme kuramları ve yetişkin eğitimi ilkeleri, Davranış değişikliği modelleri (Sağlık İnanç Modeli, Planlı Davranış Kuramı, Transteoretik Model) ve uygulamaya yansıtılması, Eğitim gereksinimi belirleme yöntemleri (görüşme, gözlem, anket) ve hedef grup analizi, Eğitim hedeflerinin yazımı ve ölçülebilir öğrenme çıktıları oluşturma, Eğitim planı hazırlama, içerik düzenleme ve oturum akışı oluşturma, Eğitim yöntem ve teknikleri (anlatım, soru-cevap, tartışma, rol oynama, gösterip yaptırma, grup çalışması) ve uygun yöntem seçimi, Eğitim materyali geliştirme (broşür, afiş, sunum, kısa video) ve görsel tasarımın temel ilkeleri, Bireysel danışmanlık, grup eğitimi ve topluma yönelik eğitim programlarının farkları, Okul sağlığı, işyeri sağlığı ve topluma dayalı eğitim programlarına giriş, Kronik hastalıklarda (diyabet, hipertansiyon, KOAH) öz yönetim eğitimi ve izlem, Anne-çocuk sağlığı ve üreme sağlığı eğitimleri (gebelik, doğum sonu, emzirme, aile planlaması), Enfeksiyonlardan korunma ve bağışıklama eğitimleri, Beslenme, fiziksel aktivite, tütün ve madde bağımlılığı ile mücadelede eğitim stratejileri, Risk iletişimi ve yanlış bilgiyle baş etme (medya/sağlık mesajları), Kültürel duyarlılık, özel gereksinimli bireylerle iletişim ve eğitimde etik ilkeler, Eğitim programlarının değerlendirilmesi (süreç/sonuç değerlendirme, geri bildirim, ön test-son test) ve kalite geliştirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

IV.YARIYIL

DERS ADI	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı öğrencilere cerrahi hastasının sağlığını yeniden kazanabilmesi ve sürdürebilmesi için cerrahi girişim öncesi, sırası ve sonrasında bireyin gereksinimlerine uygun hemşirelik bakımına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliğinin Tarihçesi, Cerrahinin Sınıflandırılması, Cerrahi Gerektiren Durumlar ve Hasta Üzerindeki Etkileri Sıvı-Elektrolit Dengesi ve Dengesizlikleri, Asit-Baz Dengesi Homeostazis, Travma, Hemorajik Şok ve Hemostaz İnflamasyon, Cerrahi Yara İyileşmesi ve Bakımı, Yanıklar, Cerrahi Süreç (Hastanın Değerlendirilmesi, Ameliyat Öncesi ve Ameliyat Sırası Bakım) Cerrahi Süreç (Ameliyat Sonrası Bakım, Gününbirlik Cerrahi, Cerrahi İyileşmenin Hızlandırılmasına Yönelik Modern Teknikler), Cerrahi Alan Enfeksiyonları ve Önlemler Solunum Sistemi Cerrahisinde Bakım ve Kanıt Temelli Uygulamalar Periferik Damar Hastalıklarında Bakım, Kalp ve Damar Sistemi Cerrahisinde Bakım Gastrointestinal Sistem Cerrahisinde Bakım, Hepatopankreatobiliyer Cerrahisinde Bakım Üriner Sistem Cerrahisinde Bakım Sinir Sistemi Cerrahisinde Bakım Kas-İskelet Sistemi Hastalıklarında Bakım Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Tiroid), Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Meme) Organ ve Doku Nakli, Kulak-Burun-Boğaz Cerrahisinde Bakım Göz Cerrahisinde Bakım
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ II
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel bilgisayar okuryazarlığı kazandırmayı; bilgi teknolojilerini akademik çalışmalarında ve profesyonel hemşirelik uygulamalarında etkin bir şekilde kullanabilmelerini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; işletim sistemlerini tanıma, kelime işlemci, hesap tablosu ve sunum programlarını kullanma, internet üzerinden bilimsel bilgiye erişme ve sağlık bilişimi sistemlerinin temel mantığını kavrayarak mesleki kayıt ve raporlama süreçlerine teknolojik adaptasyon sağlamaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Bilgisayarın tarihçesi uygulama, Temel kavramlar uygulama, Donanım ve yazılım bileşenlerinin tanıtımı uygulama, İşletim sistemlerine giriş uygulama, Dosya yönetimi uygulama, Klasör yapısı uygulama, Temel kullanıcı ayarları uygulama, Kelime işlemci programları (MS Word vb.) ile metin düzenleme uygulama, Tablo oluşturma uygulama, Rapor hazırlama teknikleri uygulama, Hesap tablosu programları (MS Excel vb.) uygulama, Veri girişi uygulama, Temel formüller uygulama, Fonksiyonlar uygulama, Grafik oluşturma uygulama, Sunum programları (MS PowerPoint vb.) uygulama, Etkili görsel materyal uygulama, Slayt tasarımı ilkeleri uygulama, Veri tabanı kavramı uygulama, Sağlık kayıt sistemlerinde veri yönetiminin önemi uygulama, Bilgisayar ağları uygulama, İnternetin yapısı uygulama, Web tarayıcıları uygulama, Arama motorlarının

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	kullanımı uygulama, İnternet üzerinden bilimsel veri tabanlarına erişim uygulama, Kütüphane tarama uygulama, Güvenilir sağlık bilgisi kaynakları uygulama, Elektronik posta (e-mail) kullanımı uygulama, Siber güvenlik temel kuralları uygulama.
TOPLAM DERS SAATİ	UYGULAMA 28 SAAT

DERS ADI	YABANCI DİL II
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel dil bilgisi kurallarını öğretmenin yanı sıra, mesleki literatürü takip edebilmeleri ve uluslararası platformlarda iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel İngilizce becerilerini kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; tıbbi terminolojiye giriş yapmaları, basit düzeyde hasta-hemşire diyaloglarını anlamaları, hemşirelik bakımına ilişkin temel metinleri okuyup çevirebilmeleri ve akademik çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil altyapısını oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	<p>Modal Verbs: Ability, obligation, permission, and advice (can, could, must, should, may, might).</p> <p>Passive Voice: Formation and usage in academic and scientific contexts across different tenses.</p> <p>Reported Speech: Direct vs. indirect speech, reporting verbs, and backshifting tenses for formal reporting.</p> <p>Conditionals: Type 0, 1, and 2 structures for expressing facts, possibilities, and hypothetical situations.</p> <p>Relative Clauses: Defining and non-defining clauses using who, which, that, and whose to provide detailed information.</p> <p>Gerunds and Infinitives: Verb patterns, structures following adjectives, and expressions of purpose.</p> <p>Complex Conjunctions and Connectors: Linking words for contrast, cause-effect, and addition (however, although, therefore, furthermore).</p> <p>Adverbs of Manner and Degree: Describing how actions are performed and intensifying adjectives.</p> <p>Future Forms for Predictions and Intentions: Distinguishing between "will" and "be going to" in professional scenarios.</p> <p>Prepositions of Movement and Direction: Describing paths and spatial transitions (through, across, towards, into).</p> <p>Tag Questions: Using question tags for confirmation and maintaining professional dialogue.</p> <p>Comparisons and Superlatives (Advanced): Using "as...as", "less than", and irregular forms for detailed analysis.</p>
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine eğitim biliminin temel ilke ve yöntemlerini kavratarak, hemşirenin eğitici rolünü profesyonel bir kimlikle yürütmesini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; birey, aile, toplum ve sağlık personelinin eğitim gereksinimlerini bilimsel yöntemlerle saptayabilmesi, öğrenme kuramları ve yetişkin eğitimi ilkeleri doğrultusunda öğretim planları hazırlayabilmesi, çağdaş öğretim teknolojilerini kullanabilmesi ve eğitim süreçlerinin süreli değerlendirme teknikleriyle analiz edebilmesi hedeflenmektedir.

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS İÇERİĞİ	Hemşirelikte öğretimin tanımı, tarihsel gelişimi ve hemşirenin profesyonel rollerindeki yeri, Eğitim ve öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme kuramları ve davranışçı-yapılandırmacı yaklaşımlar, Öğrenme ilkeleri, öğrenmeyi etkileyen faktörler ve öğrenme stilleri, Yetişkin eğitimi (andragoji) ve hemşirelikte hasta/personel eğitimindeki önemi, Öğretim süreci basamakları ve eğitim gereksiniminin tanınması, Eğitim amaç ve hedeflerinin belirlenmesi, Bloom taksonomisine göre hedef yazımı, Öğretim planı tasarımı, içerik seçimi, organizasyonu ve ders planı hazırlama, Öğretim yöntem ve teknikleri, anlatım, soru-cevap, tartışma, örnek olay, rol oynama ve gösterip yaptırma, Klinik öğretim süreci, uygulama alanında rehberlik, koçluk ve beceri eğitimi yöntemleri, Öğretim teknolojileri ve araç-gereç kullanımı, tepegöz, slayt, video ve bilgisayar destekli öğretim materyalleri, Yazılı eğitim materyali hazırlama, broşür, afiş tasarımı ve okunabilirlik kriterleri, Hasta ve aile eğitimi, taburculuk eğitimi ve kronik hastalıklarda öz bakım eğitimi, Hizmet içi eğitim programlarının planlanması, yürütülmesi ve personel geliştirme süreçleri, Eğitimde iletişim, etkili sunum teknikleri, beden dili ve geri bildirim verme becerileri, Ölçme ve değerlendirme teknikleri, test hazırlama ilkeleri, gözlem formları ve performans değerlendirme, Eğitimde etik ilkeler, öğrenci ve hasta hakları, eğitimde gizlilik ve tarafsızlık, Eğitim faaliyetlerinin kayıt altına alınması, raporlama ve eğitimde kalite standartları.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	EPİDEMİYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine epidemiyolojik araştırma yöntemlerini kavratarak, hastalıkların toplumdaki dağılımını ve nedenlerini analiz etme becerisi kazandırmayı amaçlar. Dönemin yükselen sağlık sorunları olan HIV/AIDS, kronik hastalıkların artışı ve çevre sağlığı konuları çerçevesinde; veri toplama, analiz etme, bağışıklama hizmetlerini yönetme ve toplum temelli koruyucu hemşirelik müdahalelerini planlama yetkinliği kazandırılması hedeflenmektedir. .
DERS İÇERİĞİ	Epidemiyolojinin tanımı, tarihsel gelişimi ve hemşirelikteki kullanım alanları, Sağlık ve hastalık kavramlarının epidemiyolojik modelleri, Temel epidemiyolojik ölçütler, hızlar ve oranlar, Tanımlayıcı epidemiyoloji ve kişi, yer, zaman özellikleri, Analitik epidemiyoloji ve vaka-kontrol, kohort çalışmaları, Deneysel ve metodolojik araştırmalara giriş, Veri kaynakları, kayıt sistemleri ve sağlık istatistikleri, Bulaşıcı hastalıklar epidemiyolojisi ve enfeksiyon zinciri, Bağışıklama hizmetleri, soğuk zincir yönetimi ve genişletilmiş bağışıklama programı, HIV/AIDS ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların epidemiyolojisi, Kronik hastalıklar epidemiyolojisi ve risk faktörleri, Çevre sağlığı, sanitasyon ve iş sağlığı epidemiyolojisi, Tarama testleri, geçerlilik ve güvenilirlik kavramları, Saha çalışmaları, ev ziyaretleri ve toplum eğitimi uygulamaları, Epidemiyolojik verilerin hemşirelik bakım planlarına entegrasyonu.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ONKOLOJİK HASTALIKLARDA BAKIM
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı kanserin önlenmesi, tanınması, tedavisi ve bakım süreçlerinde bilimsel, etik ve bütüncül onkoloji hemşireliği bakımını planlayıp uygulayabilme becerisi kazandırmaktır.

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS İÇERİĞİ	Onkoloji hemşireliğinde temel kavramlar, Kanser epidemiyolojisi ve risk faktörleri, Kanser patofizyolojisi ve sınıflandırma, Kanserde tanı yöntemleri, Kemoterapi ve hemşirelik bakımı, Radyoterapi ve hemşirelik bakımı, Cerrahi tedavi ve hemşirelik bakımı, Hedefe yönelik tedaviler ve immünoterapi, Tedaviye bağlı yan etkiler ve semptom yönetimi, Psikososyal bakım ve iletişim, Palyatif bakım ve yaşam sonu bakım, Hasta ve bakım verici eğitimi, genel değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	MEDYA OKURYAZARLIĞI
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin yazılı, görsel, işitsel ve dijital medyayı eleştirel bir bakış açısıyla analiz edebilmelerini, medya mesajlarının üretim süreçlerini, amaçlarını ve toplumsal etkilerini kavramalarını sağlamak, doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme ve etik medya kullanımı konusunda farkındalık kazandırmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin dijital çağda bilinçli, sorumlu ve aktif medya kullanıcıları olmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Medya okuryazarlığı kavramı, tanımı ve tarihsel gelişimi ele alınır. Medya türleri (yazılı, görsel, işitsel ve dijital medya) ve temel özellikleri incelenir. Medya mesajlarının üretim, sunum ve yayılma süreçleri değerlendirilir. Haber, reklam, sosyal medya ve eğlence içeriklerinin yapısı ve amaçları ele alınır. Medyada dil, söylem, ideoloji ve temsil biçimleri incelenir. Eleştirel düşünme ve medya mesajlarının analizi üzerinde durulur. Bilgi kirliliği, dezenformasyon, yanlış bilgi ve manipülasyon kavramları değerlendirilir. Dijital medya, sosyal ağlar ve algoritmaların birey ve toplum üzerindeki etkileri ele alınır. Medya ve etik, mahremiyet, telif hakları ve dijital vatandaşlık konuları incelenir. Çocuklar, gençler ve kırılgan gruplar açısından medya etkileri değerlendirilir. Medyanın sağlık, eğitim, siyaset ve kültür üzerindeki rolü ele alınır. Son olarak bilinçli medya kullanımı, medya okuryazarlığını geliştirmeye yönelik stratejiler ve uygulama örnekleri değerlendirilir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

V.YARIYIL

DERS ADI	DOĞUM KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerine kadın sağlığını biyolojik, psikososyal ve kültürel boyutlarıyla ele alan bütüncül bir yaklaşım kazandırmak; gebelik, doğum ve doğum sonu dönem ile kadın hastalıkları konusunda bilimsel bilgi ve klinik uygulama becerisi kazandırmak; anne, yenidoğan, aile ve toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik hemşirelik bakımını planlayıp uygulayabilen meslek üyeleri yetiştirmektir.
DERS İÇERİĞİ	Kadın sağlığı kavramı ve kadın sağlığını etkileyen faktörler Kadın üreme sisteminin anatomisi ve fizyolojisi Menstrüel siklus ve üreme sağlığı Aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetleri Gebeliğin tanınması ve gebelikte fizyolojik değişiklikler Prenatal bakım ve gebelik izlemi Riskli gebelikler ve hemşirelik bakımı Doğum eylemi ve doğumda hemşirelik bakımı Doğumda ağrı ve ağrı yönetimi Doğum sonu dönem ve postpartum bakım Yenidoğanın değerlendirilmesi ve bakımı Emzirme ve anne sütü ile beslenme Jinekolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı Jinekolojik cerrahi girişimler Menopoz ve menopoz döneminde kadın sağlığı Anne-çocuk sağlığı hizmetlerinde hemşirenin rolü
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin doğum ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	LİDERLİK
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin liderliğin temel kavramlarını ve tarihsel gelişimini kavramalarını, liderlik ile yöneticilik arasındaki ilişkiyi ayırt etmelerini, başlıca liderlik teorilerini hemşirelik uygulamalarına uyarlayabilmelerini ve sağlık politikaları bağlamında hemşire liderlerin rollerini değerlendirebilmelerini sağlamaktır. Ayrıca ders; etkili iletişim ve takım liderliği becerilerini geliştirmeyi, klinik ve kurumsal uygulamalarda liderlik davranışlarını güçlendirmeyi, değişim yönetimi süreçlerinde liderlik rolünü analiz etmeyi ve hemşirelik hizmetlerinde liderlik alanında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm odaklı bakış açısı kazandırmayı; hemşireliğe yön vermiş liderler üzerinden mesleki liderlik örneklerini inceleyerek profesyonel liderlik bilincini artırmayı hedeflemektedir.
DERS İÇERİĞİ	Liderliğe giriş, liderliğin tarihsel gelişimi, liderlik ve yöneticilik, liderlik teorileri, liderlik ve sağlık politikaları, liderlikte iletişim, hemşirelikte etkili takım liderliği, hemşirelik uygulamalarında liderlik, etkili değişim için hemşirelikte liderlik, liderlik alanında hemşirelik hizmetlerinde karşılaşılan sorunlar, hemşireliğe yön vermiş liderliktir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	KADINA YÖNELİK ŞİDDET
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin kadına yönelik şiddetin türlerini, nedenlerini ve sonuçlarını toplumsal, hukuksal, psikolojik ve sağlık boyutlarıyla kavramalarını sağlamak; şiddetin kadın sağlığı üzerindeki kısa ve uzun dönem etkilerini değerlendirebilmelerini ve şiddetin önlenmesi, tanınması ve müdahalesine yönelik kanıta dayalı, etik ve insan hakları temelli yaklaşımlar geliştirebilmelerini hedeflemektir. Ders kapsamında öğrencilerin çok disiplinli iş birliği ve profesyonel sorumluluk bilinci kazanmaları amaçlanmaktadır.
DERS İÇERİĞİ	Kadına yönelik şiddetin tanımı, kapsamı ve tarihsel gelişimi ele alınır. Şiddet türleri (fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik ve dijital şiddet) ve şiddetin yaygınlığı değerlendirilir. Toplumsal cinsiyet, güç ilişkileri ve kültürel faktörlerin kadına yönelik şiddetle ilişkisi incelenir. Şiddetin kadın sağlığı üzerindeki fiziksel, ruhsal ve sosyal etkileri ele alınır. Risk faktörleri, koruyucu faktörler ve kırılgan gruplar değerlendirilir. Kadına yönelik şiddetin tanınması, tarama yöntemleri ve kanıtların değerlendirilmesi incelenir. Sağlık profesyonellerinin rol ve sorumlulukları, etik ilkeler ve mesleki sınırlar ele alınır. Hukuksal boyut, ulusal ve uluslararası mevzuat, başvuru ve bildirim süreçleri değerlendirilir. Kriz müdahalesi, danışmanlık, yönlendirme ve güvenlik planlaması ele alınır. Kurumlar arası iş birliği, çok disiplinli yaklaşım ve vaka yönetimi değerlendirilir. Önleme stratejileri, farkındalık çalışmaları ve toplumsal düzeyde müdahaleler ele alınır. Son olarak kadına yönelik şiddetle mücadelede politika geliştirme, izleme ve değerlendirme yaklaşımları incelenir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	AFETLERDE HEMŞİRELİK VE İLK YARDIM
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; etik ilkeler doğrultusunda; ilk yardım ve acil bakım gerektiren durumlarda akut ve kritik durumdaki hastayı kanıta dayalı ve uygulamalı bilgileri kullanarak, sistematik bir yaklaşımla hastayı/yaralıyı bütüncül değerlendirmek; insan haklarına ve onuruna saygı göstererek, mesleki değerler ve etik ilkelere uygun davranma becerilerini ve yetkinliklerini kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	İlk Yardım ve Afetlerde Temel Kavramlar Acil Bakım Hemşiresinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları; Acil Bakım Hemşireliğinde Yasal ve Etik Sorumluluklar Olay Yeri Değerlendirmesi, Acil Servis Organizasyonu ve Triaaj Kardiyopulmoner Arrest ve Resüsitasyon (Temel ve İleri Yaşam Desteği) Hava Yolu Tıkanmaları ve Boğulmalarda İlk Yardım ve Acil Bakım Yaralanmalar ve Yumuşak Doku Yaralanmalarında İlk Yardım ve Acil Bakım Travmalarda İlk Yardım ve Acil Bakım Kanamalarda ve Şokta İlk Yardım ve Acil Bakım Ani Bilinç Kayıpları ve Madde Bağımlılığında İlk Yardım ve Acil Bakım Zehirlenmelerde İlk Yardım ve Acil Bakım Yanıklar ile Sıcak ve Soğuğa Maruz Kalmalarda İlk Yardım ve Acil Bakım Kırık, Çıkık, Burkulma ve Kas Kramplarında İlk Yardım ve Acil Bakım Sargılar ve Pansuman Hasta Taşıma ve İlk Yardım Pozisyonlar
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	EVDE BAKIM
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin evde bakım hizmetlerinin kapsamını, ilkelerini ve yasal dayanaklarını kavramalarını, birey ve aileyi merkez alan evde bakım yaklaşımını benimsemelerini ve farklı hasta gruplarında ev ortamında güvenli, etkili ve bütüncül bakım planlayabilme becerisi kazanmalarını sağlamaktır. Ders kapsamında öğrencilerin ekip çalışması, etik sorumluluklar ve bakım sürekliliği bilinci geliştirmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Evde bakım hizmetlerinin tanımı ve tarihi gelişimi, dünyada ve Türkiye’de evde bakım hizmetlerinin mevcut durumu ve örnekler, evde bakım verilebilecek durumlar ve evde bakım sisteminin kapsamı ele alınır. Evde bakım hizmetlerinin öğeleri ile evde bakımın olumlu ve olumsuz yanları, evde bakım hizmeti veren sağlık insan gücü ve özellikleri değerlendirilir. Yaşlılık ve ilgili kavramlar, yaşlanma teorileri ile yaşlılıkta fiziksel ve psiko-sosyal özellikler ve demografi yönünden yaşlılık ile toplum türleri ele alınır. Aktif yaşlanma yaklaşımı değerlendirilir. Yaşlılarda kronik hastalıklar ve sağlık sorunlarının nitelikleri ile yaşlı bakımı ve evde bakım hizmetleri incelenir. Dünyada evde bakım hizmetleri ve Türkiye’de evde bakım hizmetleri ele alınır. Son olarak evde bakım hizmetlerinde yeni gelişmeler ve bu hizmetlerin sağlık sistemine entegre edilmesi değerlendirilir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	İSTATİSTİK
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine sağlık alanında kullanılan temel istatistik kavram ve yöntemlerini öğretmeyi; veriyi toplama, düzenleme, özetleme ve yorumlama becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; hemşirelik araştırmalarını okuyup değerlendirebilmesi, temel analizleri anlayabilmesi, sağlık göstergelerini yorumlayabilmesi ve klinik/saha uygulamalarında kayıt-veri temelli karar verme yaklaşımı geliştirmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	İstatistiğin tanımı, amaçları ve hemşirelikte kullanım alanları, Veri türleri, ölçme düzeyleri ve değişken kavramı, Evren-örneklem, örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğüne giriş, Verilerin toplanması, kodlanması ve düzenlenmesi, Frekans tabloları, grafikler ve veri görselleştirmeye giriş, Merkezi eğilim ölçüleri (ortalama, ortanca, tepe değer) ve yayılım ölçüleri (varyans, standart sapma, değişim aralığı), Oran, hız ve yüzdelerin sağlık verilerinde kullanımı, Olasılık kavramına giriş ve temel olasılık kuralları, Normal dağılım ve diğer temel dağılımlar, Hipotez, anlamlılık düzeyi, p değeri ve güven aralığı kavramları, Parametrik testlere giriş, t testi (bağımsız/bağımlı), varyans analizi (ANOVA) temel mantığı, Parametrik olmayan testlere giriş (Ki-kare, Mann-Whitney U, Wilcoxon vb.), Korelasyon ve regresyona giriş, ilişki ve etki kavramları, Sağlık alanında tarama testlerinin istatistiksel değerlendirmesi (duyarlılık, özgüllük, prediktif değerler), Araştırma raporlarını okuma, tabloları yorumlama ve istatistiksel sonuçların klinik hemşirelik uygulamasına yansıtılması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

VI.YARIYIL

DERS ADI	ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Eğitim süresince aldığı temel bilgi ve ilkeleri, çocuk sağlığı ve hastalığına ilişkin rol ve işlevlerle bütünleşerek bunları sağlık bakım sisteminin her aşamasında sağlıklı/hasta çocuğa ve ailesine uygulayabilme becerisine sahip hemşireler yetiştirmek.
DERS İÇERİĞİ	Ölçümler İlaç Uygulamaları Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğine Giriş Çocukların Sağlık Durumunu Tanımlama Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme Büyüme ve Gelişme Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı Yenidoğan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Kas İskelet Sistemi Sorunu Olan çocuk ve Hemşirelik Bakımı Çocuklarda Deri ile ilgili Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı Aşılama Programları ve Çocukluk Dönemi Enfeksiyon Hastalıkları Çocukluk Çağlarında Beslenme, Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Sıvı Elektrolit Dengesi, İshal ve Hemşirelik Bakımı Konjenital Kalp Hastalıkları ve Hemşirelik bakımı Nörolojik Sorunu olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Üriner Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Endokrin sistem ve Metabolizma Bozukluğu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Hematolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Onkolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Çocuklarda Ağrı ve Hemşirelik Yaklaşımları Çocuklarda sık karşılaşılan sorunlar, çocuk istismarı ve ihmali, Hemşirelik Bakımı Kazalar, Zehirlenmeler, Yanıklar ve Hemşirelik Bakımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin çocuk ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II
DERSİN AMACI	Atatürk ün gerçekleştirdiği ilke ve inkılaplarının öğrencilere aktarılması
DERS İÇERİĞİ	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II dersi, Cumhuriyet'in ilanıyla başlayan modernleşme sürecini ve yeni devletin kurumsal yapısının inşasını kapsar. Ders içeriği; saltanatın kaldırılması, Cumhuriyet'in ilanı ve halifelüğün ilga edilmesi gibi siyasi devrimlerin ardından, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası ile çok partili hayata geçiş denemelerini ve bu süreçte karşılaşılan iç tepkileri inceleyerek başlar. Hukuk alanında Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ve laik hukuk sistemine geçiş; eğitim alanında Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Harf İnkılabı ve üniversite reformu; toplumsal alanda ise kılık-kıyafet düzenlemeleri, soyadı kanunu ve kadınlara tanınan siyasi haklar gibi köklü değişimler ele alınır. Ekonomi alanında İzmir İktisat Kongresi ve devletçilik ilkesi doğrultusunda atılan kalkınma hamlelerinin yanı sıra, Atatürk ilke ve inkılaplarının ideolojik temelleri olan Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik, Laiklik ve İnkılapçılık ilkeleri bütünleyici ilkelerle birlikte detaylandırılır. Son bölümlerde ise Atatürk dönemi dış politikasındaki stratejik gelişmeler, Montrö

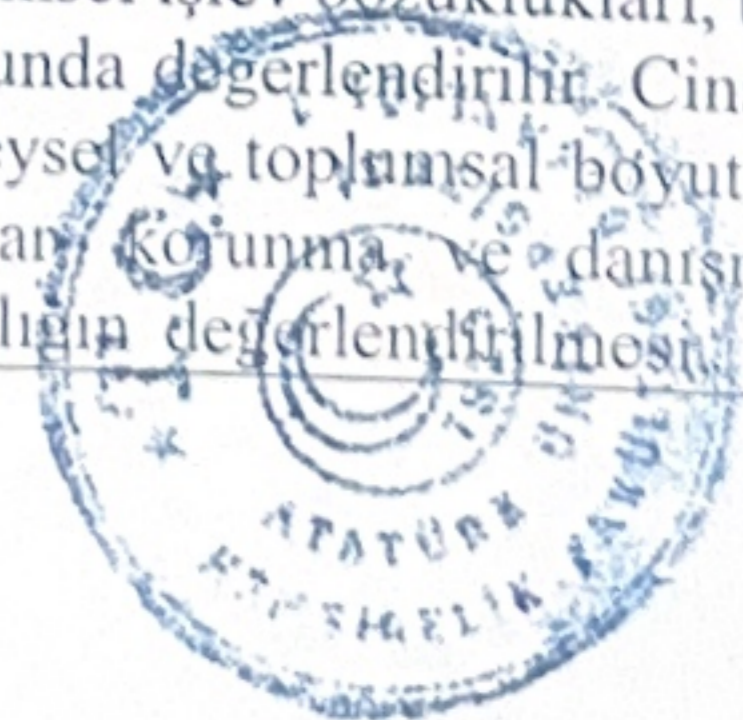

**2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

		Boğazlar Sözleşmesi ve Hatay meselesi gibi konular işlenerek, Türk inkılabının evrensel değeri ve modern Türkiye'nin temelleri bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilir.
TOPLAM SAATİ	DERS	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE YÖNETİM
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin yönetim ve hemşirelik hizmetleri yönetimine ilişkin temel kavram, kuram ve ilkeleri kavramalarını; sağlık hizmetlerinde değişen gereksinimler doğrultusunda planlama, örgütleme, liderlik, kalite yönetimi ve hasta güvenliği yaklaşımlarını değerlendirebilmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Yönetimle ilgili kavramlar, Organizasyon teorileri ve ilkeleri, Sağlık sistemi ve hastanelerin organizasyon yapısı; hemşirelik hizmetlerinin yönetim ve organizasyonu, Yönetim süreci (planlama-örgütleme-yönelme-kontrol), Sağlık ve hemşirelikle ilgili yasal düzenlemeler, Sağlık politikaları ve hizmet sunumunda güncel dönüşümler, Kalite yönetimi ve kalite ile ilişkili kavramlar; hemşirelik hizmetlerinde kalite uygulamaları, Hasta güvenliği ve risk yönetimine giriş, İletişim, Çatışma yönetimi; toplantı ve zaman yönetimi, hasta sınıflandırma, Sorun çözme ve karar verme; değişim ve motivasyon, hemşirelikte liderlik, İnsan kaynakları yönetimi, iş analizi ve ekip çalışması, Kariyer yönetimi ve performans değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT UYGULAMA: 56 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	CİNSEL SAĞLIK
DERSİN AMACI	Cinsel sağlık ve üreme sağlığı kavramının tanımı, önemi ve kapsamını tanımlayabilmesi, adölesandan başlayarak yaşam siklusunda birey ve çiftlerin cinsel sağlığı ve ilişkileri, sık yaşanan sorunlar hakkında bilgi edinme, kişi ya da çiftlere cinsel sağlık ve danışmanlık yapabilme becerisinin kazandırılmasıdır.
DERS İÇERİĞİ	Cinsellik ve cinsel sağlık; tanımlar, temel kavramlar ile cinsel hak ve özgürlükler çerçevesinde ele alınarak bireyin bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik hâli açısından değerlendirilir. Neonatal dönemden çocukluk çağına uzanan süreçte cinsel kimlik gelişimi, bu gelişimi etkileyen biyolojik, psikososyal ve çevresel faktörler doğrultusunda incelenir; çocuk cinselliği ve yaşa uygun cinsel eğitim yaklaşımları bu bağlamda ele alınır. Cinsel eylemin fizyolojisi, cinsel yanıt döngüsü ve bu yanıtı etkileyen bireysel ve çevresel etmenler açıklanır. Cinsel kimlik bozuklukları, cinsel işlev bozuklukları ve cinsel sapmalar tanımları, sınıflandırmaları ve temel yaklaşım ilkeleriyle birlikte değerlendirilir. Adölesan dönem ile klimakterik dönemde cinselliğin özellikleri, bu dönemlere özgü fizyolojik ve psikososyal değişimler ışığında ele alınır. Gebelik ve doğum sonu dönemde cinsellik, hormonal değişimler, beden algısı ve çift ilişkileri bağlamında tartışılır. Diyabetik bireylerde ve diyaliz hastalarında görülen cinsel işlev bozuklukları, hastalığa ve tedaviye bağlı mekanizmalar üzerinden açıklanır. Üriner inkontinansın cinsel işlev üzerine etkileri ile engelli bireylerde cinselliğe ilişkin özgün sorunlar ve bakım gereksinimleri ele alınır. İnfertil çiftlerde ve jinekolojik kanserli kadınlarda cinsel işlev bozuklukları, tanı ve tedavi süreçlerinin cinsellik üzerindeki etkileri doğrultusunda değerlendirilir. Cinselliğe yönelik inançlar, tutumlar, değerler ve yaygın mitler bireysel ve toplumsal boyutlarıyla tartışılır. Cinsel sağlığı tehdit eden bulaşıcı hastalıklar, korunma ve danışmanlık yaklaşımlarıyla birlikte ele alınır. Son olarak cinsel sağlığın değerlendirilmesi model

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

	kullanımı ve hemşirelik sürecinde cinsel sorunlara yaklaşım, bütüncül ve etik bir bakım anlayışı çerçevesinde incelenir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	AMELİYATHANE HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Cerrahi hastasının ameliyatı sırasında ekibin bir üyesi olarak hemşirelik süreci doğrultusunda nitelikli bakım uygulamalarını gerçekleştirebilecek bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Ameliyathane hemşireliğinin tarihsel gelişimi, dünyada ve Türkiye'deki durumu; ameliyathanenin fiziksel yapısı ve bölümleri; ameliyathane hemşiresinin görev, yetki ve sorumlulukları ele alınır. Ameliyathanede hasta güvenliği, enfeksiyon kontrolü, aseptik ve antiseptik uygulamalar ile sterilizasyon ve dezenfeksiyon yöntemleri değerlendirilir. Ameliyathanede risk faktörleri (ameliyat ekibi ve hasta açısından), yasal, etik ve kültürel konular ile ikilemler ele alınır. Ameliyathanede homeostazisin sürdürülmesi, anestezi türleri ve anestezi komplikasyonları incelenir. Ameliyathane hemşireliğinde hasta bakımı yönetimi, cerrahi teknikler ve ameliyathane hemşiresinin sorumlulukları değerlendirilir. Ameliyathane hemşireliğinde kritik düşünme, karar verme ve problem çözme, hastaların ameliyathane ile ilgili deneyimleri ile ameliyathanede hastası olan aile üyelerinin deneyimleri ele alınır. Son olarak ameliyat sırası uygulamalarda kanıta dayalı öneriler değerlendirilir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ
DERSİN AMACI	Öğrencilere, bilimsel araştırmanın önemini, kavramlarını ve ilkelerini tanımlama, araştırma yapabilme, sonuçları yorumlayabilme ve meslektaşlarıyla paylaşabilme, araştırma uygulamalarında öğrencilerin objektif, araştırma etik ve esaslarına uygun davranabilme bilgi ve becerilerini kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelikte Bilimsel Araştırma, Bilimsel Araştırmaların Aşamaları, Araştırmalarda Evren, Örnek ve Örnekleme Yöntemleri, Veri toplama Yöntem ve Araçları, Araştırma Türleri: Tanımlayıcı Araştırmalar, Araştırma Türleri: Kesitsel Araştırmalar, Araştırma Türleri: Kohort Araştırmaları, Araştırma Türleri : Vaka-Kontrol Araştırmaları, Araştırma Türleri: Deneysel Araştırmalar, Araştırma Türleri: Metodolojik Araştırmalar, Araştırma Türlerine Örnekler, Bilimsel Araştırmalarda Etik İlkeler, Hemşirelikte Araştırma Kullanımı, Hemşirelik Araştırmalarında Kanıt.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

VII.YARIYIL

DERS ADI	HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerini bütüncül ve kanıta dayalı bir yaklaşımla değerlendirme; sağlığı koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici halk sağlığı hizmetlerini planlama ve uygulama becerisi kazandırmayı amaçlar. Sağlıkta Dönüşüm Programı sürecinde birinci basamak sağlık hizmetlerinde hemşirenin değişen rol ve sorumlulukları kapsamında topluma yönelik ve toplum temelli bakım, sağlık eğitimi ve hizmetin izlenmesi konularında yetkinlik geliştirilmesi hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Halk sağlığı hemşireliğinin tanımı, kapsamı ve çağdaş yaklaşımlar ve hemşirelik süreci, Birinci basamak sağlık hizmetlerinin örgütlenmesi ve sağlıkta dönüşüm sürecinin hizmet sunumuna etkileri, Sağlığı koruma ve geliştirme, Toplumun tanınması, sağlık gereksinimlerinin belirlenmesi ve önceliklendirme, Sağlık göstergeleri, demografik ve epidemiyolojik verilerin kullanımı, Aile sağlığı yaklaşımı ve ev ziyareti planlama uygulama ilkeleri, Ana sağlığı hizmetleri, gebelik izlemleri, riskli gebeliklerin tanınması ve lohusalık bakımı, Bebek ve çocuk sağlığı hizmetleri, büyüme gelişme izlemi, beslenme ve izlem programları, Bağışıklama hizmetleri, genişletilmiş bağışıklama programı ve hizmetin izlenmesi, Bulaşıcı hastalıkların kontrolü, sürveyans, bildirim ve filyasyon süreçleri, HIV/AIDS, tüberküloz ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlarda toplum temelli yaklaşımlar, Kronik hastalıklar epidemiyolojisi, erken tanı ve izlem programları, Okul sağlığı, ergen sağlığı ve yaşlı sağlığı hizmetleri, Çevre sağlığı, su ve gıda güvenliği, atık yönetimi ve konut sağlığı, Aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetleri, danışmanlık ve izlem, Sağlık eğitimi programlarının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, Toplum katılımı, disiplinler arası ekip çalışması ve saha uygulamaları, Sağlık kayıtları, raporlama sistemleri, kalite geliştirme ve hizmet değerlendirme, Halk sağlığı hemşireliğinde etik ilkeler ve mesleki rol ve sorumluluklar.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları sağlık ocaklarında yaptırılmıştır.

DERS ADI	PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerinin ruh sağlığı ve psikiyatrik hastalıklar alanında temel bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlamak, bireyin ruhsal gereksinimlerini biyopsikososyal bütünlük içinde değerlendirebilmelerine olanak tanımaktır. Ders kapsamında öğrencilerin psikiyatrik belirtileri tanıyabilmeleri, terapötik iletişim tekniklerini kullanabilmeleri, hasta ve hasta yakını ile profesyonel ve etik temelli bakım ilişkisi kurabilmeleri, ruh sağlığını koruma, geliştirme ve tedavi edici hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulayabilmeleri amaçlanmaktadır.

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS İÇERİĞİ	Akıl sağlığı psikiyatrisi hemşireliği tanımı, kapsamı ve tarihsel gelişimi Ruh sağlığı ve ruh hastalığı kavramları Bebeklik, Çocukluk ve Ergenlikte İlk Kez Ortaya Çıkan Bozukluklar Organik Mental Bozukluklar Şizofreni ve Diğer Psikotik Bozukluklar Duygudurum (Affektif) Bozuklukları Anksiyete Bozuklukları Kişilik Bozuklukları Somatoform ve Disosyatif Bozukluklar Yapay Bozukluklar ve Yeme Bozuklukları Cinsel Bozukluklar Psikoaktif Madde Kullanım Bozuklukları Uyku ve Uyum Bozuklukları Psikiyatrik Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Uygulamaları
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin psikiyatri kliniklerinde yaptırılmıştır.

2014-2018 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

VIII.YARIYIL

DERS ADI	İntörlük Uygulaması I
DERSİN AMACI	Hemşirelik eğitimi boyunca kazanmış olduğu bilgi ve becerileri kullanarak, çocuk sağlığı ile ilgili kliniklerde, mesleki ve etik ilkelere bağlı kalarak, bakımı planlama, uygulama, ekip çalışması gibi bağımsız çalışma becerilerini kullanma yeterliliği kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Derse giriş yapılır; kliniklerin tanıtılması, klinikte yatan hastalar ve bakım ihtiyaçlarının belirlenmesi ele alınır. Çocuk sağlığı hastalıkları anabilim dalı klinikleri ve polikliniklerinde karşılaşılan hastalıklar değerlendirilir. Çocuk acil servisinde bakım ve bakımın planlanması incelenir. Yenidoğana ilişkin hastalıklar ile bakımın planlanması, pretermelere ilişkin hastalıklar ve bakımının planlanması ele alınır. Bebeklik dönemine, oyun çağı dönemine, okul çağı dönemine ve adolesan döneme ilişkin hastalıklar ile bu dönemlere özgü bakımın planlanması değerlendirilir. Çocuk gelişim kuramcıları ve bu kuramların hemşireliğe yansımaları ele alınır. Aile merkezli bakımın planlanması, çocuklarda ilaç uygulamaları ile büyüme, gelişme ve takibi değerlendirilir.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 14 SAAT UYGULAMA 224 SAAT

DERS ADI	İntörlük Uygulaması II
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, öğrencilerin cerrahi ve dahili sistem hastalıklarında hemşirelik bakımını planlayabilme, uygulayabilme ve değerlendirebilme becerilerini kazanmalarını sağlamaktır. Ayrıca, öğrencilerin ameliyat süreci yönetimi, yara bakımı, enfeksiyon kontrolü, riskli gebelikler ve jinekolojik kanserlerde hasta bakımına yönelik bilgi ve klinik yeterliliklerini geliştirmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Kanser ve hemşirelik, sinir sisteminin yapı ve fonksiyonları, kardiyovasküler sisteminin yapı ve fonksiyonları, endokrin sistem metabolizma hastalıkları ve solunum sistem hastalıkları ele alınır. Ameliyat öncesi ve sonrası hemşirelik bakımı ile cerrahi enfeksiyonlar ve yara bakımı değerlendirilir. Ara sınav ve klinik uygulama yapılır. Doku zedelenmesi ve yara iyileşmesi, yanık ve hemşirelik bakımı incelenir. Riskli gebelikler ve doğum öncesi bakım, jinekolojik kanserler ve bakım konuları ele alınır. Genel değerlendirme ve klinik uygulamalar ile ders tamamlanır.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 14 SAAT UYGULAMA 224 SAAT

